

Kuidas
võidelda noorte
tööpuudusega
LK 2 ja 6

Naiskogu Kadri
tähistas 20
juubelit
konverentsiga
LK 6

Kaunist naistepäeva!

Sotsiaaldemokraat

www.sotsdem.ee • märts 2013

Ütle oma kodukandis sõna sekka!

20. oktoobril valitakse kõikjal üle Eesti uued kohalikud volikogud. Kandideerides on just Sinul võimalik muuta oma kodukant hoolivamaks ja elamisväärsemaks. Neli inimest jagasid Sotsiaaldemokraadiga oma teekonda otsustajate hulka.

8 võimalust muuta elu Eestis paremaks

- * saad anda panuse oma kodukoha arengusse
- * on Sul võimalus määrata, millised on Sinu kodukohas olulised teemad
- * saad aidata probleemidele lahendusi leida
- * on Sul võimalus määrata, milleks kasutatakse omavalitsuses raha
- * aidad luua kodukohta, kus tahad elada
- * saad teada kuidas asjad poliitikas käivad
- * leiad hulga toredaid mõttekaaslasi
- * saad osa huvitavatest koolitustest ning tuge kandideerimisel

Vaata ka: Tänasida toimetusi ära lükka
homse varna; iga mees on oma õnne
sepp; ma ise ilutegija; Mats alati on
tubli mees; sõnnik on põllu peremees.

Eesti riigi käekäiku kujundame meie ise

Ivari Padar,
Euroopa Parlamendi liige

Mult on aeg-ajalt küsitud, miks peaks inimesed olema poliitiliselt aktiivsed, hakkama valimistel kandidaadiks või toetama endaga sarnaste vaadete kandjaid. Mul on sellele üks vastus – Eesti, see on meie riik ja vaid me ise saame selle käekäiku kujundada. Sest kui me ise oleme sedavõrd nõrgad, et anname selle võimaluse enda käest kellelegi teisele, siis pole me oma priiust väärt.

Olen sellest põhimõttest läbi oma senise elu ise oma tegemistes lähtunud. Olgu selleks kasvõi kooliaegsed poliitikaühingulised tüütud debatil klassijuhatajatega komsomoli astumise üle, piinlikud vestlused ajalooõpetajatega Nõukogude Liidu olemuse üle ja nii edasi.

Iseseisvuse taastamise eel olin aktiivne nii Rahvarindes kui ka kodanike komiteedes – nagu korralikule inimesele kombeks. Aja edenedes, olles Võrumaa Talupidajate Liidu tegevjuht, küsisid meie talumehed, kuidas meie läheme välja 1995. aasta parlamendivalimistele. Lõppotsus oli, et teeme aga ise oma partei ning nii lõimegi Eesti Talurahva Erakonna. Sellest ajast saadik olen kõikidel valimistel lahingusse läinud. Aja jooksul on erinevad erakonnad meiega liitunud tänaseks Eesti Sotsiaaldemokraatlikuks Erakonnaks.

Elus kehtib see, et kus muret näed laita, seal tule ja aita, sest ega nurga taga pihukõhimine elu edasi ei vii.

Rajame koos Eestimaa tuleviku

Inge Järvpõld,
direktor, Lasva Valla Lasteaias Pargihaldjas,
Võru Linnavolikogu liige

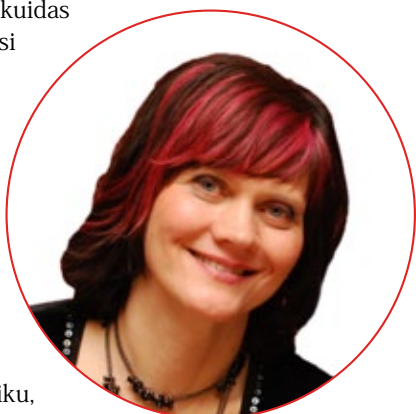
Kandideerin esimest korda valimistel 2009. aastal. Kuna pidin oma töötõttu toetama võimalolevatele poliitikutele lasteaia eksisteerimise vajalikkust ja võitlema õpetajate madalate palkade eest, pöördusin nõu ja abi saamiseks opositsioonis olevate volikogu liikmete poole. Pidasin palgaläbirääkimisi ja osalesin sõnavõttudega volikogu ees. Ilmselt oma tegutsemise ja järjekindlusega jäin silma.

2009. aasta kevadel hakati mind erinevatesse erakondadesse kutsuma. Kuna minu maailmavaade ühtis kõige enam sotsiaaldemokraatidega, otsustasin kandideerida just SDE nimekirjas.

Mind ajendas kandideerima soov ise linna haridus- ja sotsiaalelus muudatusi ellu viia ning mõjutada poliitilisi otsuseid. Kõige enam aga ajendas kandideerima kogenud poliitiku kutse ja põhjalik selgitus, miks just mina pean kandideerima, kuidas mina saan mõjutada linna arengut ja poliitilisi otsuseid.

Soovitan kindlasti kandideerida valimistel inimestel, kellel on soovi ja tahet tegelda poliitikaga, viia ennast kurssi Eestis ja omavalitsuses toimuvaga ning panustada kodukoha arengu heaks.

Soovitan kõigil mõelda, kuidas just minu oskused, kogemused ja võimalused tulevad kasuks meie riigi arengule. Õeldakse ju, et ma ise olen oma saatuse sepp ja oma õnne rajaja. Rajame siis koos Eestimaa tuleviku, õnne ja saatuse.

Kandideerin, et väärtustada lasteaiaõpetajate tööd

Piret Uluots,
vanemõpetaja, Tartu Lasteaed Krõll,
Tartu Linnavolikogu liige

Kandideerin Tartu volikokku kolmed valimised tagasi, kuna olin Tartu Haridustöötajate Liidu juhatuses, siis kutsuti mind kandideerima lasteaedade küsimuses kompetentse inimesena. Esimesel korral läks üle ootuste hästi, volikogu künnisest jäi üsna vähe puudu, teisel kandideerimisel sain asendusliikmena sisse ja kolmandat korda kogusin ise vajalikud häälde.

Olles lasteaednik, tundsin teravalt lasteaiaõpetajate alaväärtust kooliõpetajate kõrval, samas nõudmised meie tööle ja kvalifikatsioonile ei erine palju õpetajate omast. Selleks, et seda lõhet vähendada ja lasteaiaõpetajate tööd väärtustada, otsustasin kandideerida.

Olen kindel, et volikogudes ja ka riigikogus peab olema erinevate elualade inimesi. Lasteaednikud on kahjuks väga apoliitilised, ei kuulu ametiühingusse ega erakondadesse, ametiliidud nagu Lasteaednike Liit on aga liiga väikese liikmeskonnaga, et nendega arvestataks. Praegu on kodanikuühiskonna aktiivsuse tõus, loodan, et lasteaednikud siiski konsolideeruvad ja avaldavad häälekamalt oma arvamust.

Vajame väljundit ja koostööd teiste institutsioonidega, et saaks läbi viia kõiki puudutavaid meetmeid nt. projekt "Igale lapsele lasteaiaaeg", mis kergitas oluliselt lasteaednike palgu üle Eesti.

Löön kogukonna elu parandamises kaasa

Marina Aben,
lasteaia õpetaja, Väätsa lasteaed,
Väätsa Vallavolikogu liige

Enne, kui minust sai sots kuulusin ma Rahvaliidu, kuid mulle hakkas tunduma, et lubadused ja teod ei käinud selles erakonnas käsikäes ja oli aeg midagi muuta. Neli aastat tagasi loodi väätsale SDE osakond ja üks hea sõber kutsus mind sinna. Nii saigi minust sots.

Mul oli soov kaasa lüüa kogukonna elu parandamises ja mulle meeldivad SDE vaated. Soovitan kandideerida, sest siis ei saa me öelda, et midagi ei muutu ja ainult lubatakse. Me saame ise teha, et meie lubadused täituks ning elu muutuks paremaks. Saame ise teha teistmoodi. Saab palju uusi teadmisi ja kogemusi.

Naised otsustama!

Karel Rüütli

SDE aseesimees

Sellel kuul tähistame taas naistepäeva. Seda tähtpäeva seostatakse 165 aasta taguste reformidega USAs ja Euroopas, kus naised võitlesid endale välja meestega võrdsed õigused ja vabadused. Tänaseks on see kujunenud päevaks, kus pöörame pilgu naiste poole, räägime nende rõõmudest ja muredest, sealhulgas ka naiste rollist meie ühiskonnas arendamisel.

Lasteaednike tänuväärne töö

Sotsiaaldemokraatidele on 8. märts tähtis ka sellepärast, et juba üheteistkümnendat aastat järjest oleme naistepäeva puhul kinkinud tänukringleid lasteaiapäetajatele. Oma kü-laskäikudega käime tänamas kõike lasteaedade personali igas Eestimaa nurgas, jõuame ka paljudesse lasteaed-algkoolidesse ja lasteaed-põhikoolidesse. Lastega perekonnad sõltuvad igapäevaselt lasteaedades tehtavast tänuväärsest tööst, mida tuleks ka riiklikult oluliselt rohkem tunnustada.

Tahan julgustada naisi oluliselt aktiivsemalt osalema kohaliku kogukonna elu mõjutamisel, aga ka tipp-politiikas. Naiste hulgas on väga palju võimekaid inimesi, kelle osalemine ühiskonnas elus rikastab oluliselt igapäevaste otsuste kvaliteeti. Sõnades on ühiskonnal ootus, et naisi oleks poliitikasse rohkem vaja. Selleks aga tuleb muuta ka üldisi hoiakuid, sest naiste vähesus poliitikas põhjendatakse argumentidega "mehed on poliitikutena asjatundlikumad" või "naiste asi on tegeleda koduste asjadega, meeste ülesanne ühiskondlike asjadega". Samas on juba meie põhiseaduses kirjas, et riigi tulevik on kõigi ühine asi.

Õige aeg alustada

Usun, et suudame naiste osalust kasvatada läbi selle, et oleme oma naistele paremaks toeks pereasjades ning julgustame neid võtma sõna ühiskonnas toimuvast. Head naised, tagasihoidlikkus ei ole alati voores! Heaoluühiskonna ülesehitamisel on Teie panus oluline - Teie osalusel suudame suurendada ühiskonnas hoolivust, solidaarsust ja mõistmist.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond paneb praegu kokku valimisnimekirju sügisel toimuvateks valimisteks. Ma ei ütle, et me otsime oma nimekirja rohkem naisi - me ootme sinna kõiki tublisid inimesi, kes tahavad oma kodukoha arengus kaasa rääkida. Kandideerimiseks ei pea tingimata ka erakonna liige olema. Tublid naised - see on võimalus ka teile! Võta sõbranna kaasa ja võta ühendust sotside kohaliku juhiga. Lõoge julgelt kaasa, sest poliitika muutub inimlikuks ainult siis, kui seda teevad inimesed meie endi keskelt.

Sotsiaaldemokraat: Tiraaž: 7000 / Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond / Aadress: Ahtri 10A, Tallinn 10151/Telefon: 611 6040 / Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Noorte tööpuudus ei ole ainult noorte probleem

Jevgeni Ossinovski

Riigikogu liige

Nii Eestis kui kogu Euroopas on tööpuudus noorte seas ligi kaks korda kõrgem kui rahvastikus üldiselt. Et noored on ühiskonna tulevik, kes maksude kaudu peavad tulevikus üleval nii pensionisüsteemi kui haigekassat ning pereloojatena tagavad ühiskondliku järelkasvu, on noorte tööpuudus kogu ühiskonda puudutav probleem.

Eestis oli eelmisel aastal töötus 15-24aastaste noorte seas 20,9 protsenti. Võrreldes 2010. aastaga, kui töötu oli iga kolmas töötav noor ehk 32,9 protsenti, on olukord paranenud. Vaadates mõnda Lõuna-Euroopa riiki, kus noorte tööpuudus hakkab lähenema 60 protsendile, on meie seis lausa hea. Samas oli üldine tööpuudus Eestis eelmisel aastal 10,2 protsenti, mis tähendab, et noorte tööpuuduse määr oli üle kahe korra kõrgem kui rahvastikus üldiselt.

Raske algus

Ilma töökogemusest on noortel raske saada esimest kvaliteetset ja püsivat töökohata, sest tööandjad eelistavad reeglina kogemustega töötajaid. Samas on noorte võimetusel ennast tööturul rakendada tõsiselt tagajärgi. Mõned noored lihtsalt heituvad, tõmbudes tagasi nii tööturult kui

Eesti ühiskond vajab süsteemset ja proaktiivset lähenemist oma tuleviku põlvkondade kaasatuse, harituse ja tööhoive küsimustesse.

ka ühiskonnast, muutudes kas riigi või sugulaste ülalpeetavateks. Halvemal juhul lähevad nad kuritegelikkuse teed, tekitades olulist kahju ühiskonnale tervikuna.

Helmen Kütt

Riigikogu liige

Noorte tööpuudusel, eriti pikaajalisel, on varjatud tagajärjed.

Üheks neist varjatud tagajärgedest on väljaränne. Võime küll rõõmsad olla, et tööpuudus noorte seas on võrreldes majanduskriisaaegsega ja -järgsega langenud poole võrra, kuid paraku pole selle languse taga ainult töötukassa tubli töö.

Hariduse või kutse tähtsust rõhutasid ka messil Teeviti osalenud Noorsotsid.

Töökoha puudus võib sundida noori välismaale õnne otsima minema, võimendades sellega meie niigi negatiivset ilvet. Viimaks toob töötus tihti kaasa ka vaesuse, mis puudutab mitte ainult noori endid, vaid ka lapsi, kes nende peredesse sünnivad. Või jäävad need lapsed töötuse tõttu hoopis sündimata...

Haridus tööjõuvajadusega vastavusse

Arvestades asjaolu, et noorte tööpuudus on püsinud stabiilselt kõrgemana üldisest töötusest, on probleemid struktuurset. Kõige olulisemaks märksõnaks on siin omandatud oskuste ja tööturuvajaduste mittevastavus. Kogu Euroopa tööturg on pidevalt muutuv, kohandudes tehnoloogia arengu ja sellest tuleneva majandusliku struktuuri muutusega. Näiteks väheneb pidevalt ainult põhiharidust nõudvate töökohtade arv Euroopas ning kasvab vajadus kutse- ja eriharidusega tööjõu järele.

Eestis on 32 protsenti tööjõust ilma kutse- või kõrgharidusest, kusjuures noorema vanusegrupi seas on see protsent veelgi kõrgem - 35. Kindlasti on Eestis vaja rohkem kutseharidusega spetsialiste, ent paraku on kutsehariduse prestiiž madal ning ka lapsevanemate seas valitseb mentaliteet „kui õpid koolis halvasti, lähed kutsekasse“. Maine tõstmiseks tuleb muidugi ka tööandjatel kutsevalifikatsiooni-ga töötajaid rohkem väärtustada. Statistika näitab, et ainult gümnaasiumiharidusega noor on seni olnud tööturul paremi-

ni tasustatud kui kutseharidusega noor, mis ei ole normaalne.

Eraldi probleemiks on need noored, kes ei jätka oma õpinguid pärast põhikooli lõpu või katkestavad koolitee isegi varem. 18-24aastaste seas on selliseid noori ligi kümnendik. Uuringud näitavad, et neil puuduvad positiivsed väljavaated saada 21. sajandi majanduses kvaliteetset tööd, kriisi tippajal tõusis tööpuudus nende seas aga lausa 50 protsendini. Õpingute ebaõnnestumise hinnaks Eestis on arvatud 57 miljonit eurot iga noorte aastakäigu kohta.

Lahenduse võib tuua Noortegarantii

Arvestades noorte töötuse kulusid ühiskonnale, on Euroopa Liit Euroopa Sotsiaaldemokraatliku Partei (PES) survel liikmesriikide ette seadnud üleuroopalise Noortegarantii initsiatiivi, soovides viia sisse süsteemi, kus igale noorele, kes lõpetab kohustusliku haridustee, on nelja kuu jooksul tagatud kas töökoht, koolikoht järgmisel haridusastmel või täiendõppe võimalus. Ootame selle ettepaneku kiiret rakendamist ka Eestis.

Eestis on koolikohustuse ülempiiriks põhihariduse omandamine. Arvestades, et põhiharidusega töökohtade arv on viimase kümne aastaga Euroopas vähenenud 20% võrra ning eelseisval kümnendil väheneb veel sama palju, on selge, et üheksa klassi haridust ei ole enam piisav. See-pärast on 17. veebruari SDE volikogul Toi-las vastu võetud hariduspoliitilises seisukohtades punkt, mille kohaselt taotleb SDE koolikohustuse tõstmist kutsevalifikatsiooni omandamiseni. See tähendab ideaalis kas gümnaasiumiharidust või kutsekeskharidust. Samas, neil juhtudel, kui kolm lisa-aastat kooli käib noorele hariduslikult või sotsiaalselt üle jõu, peaks ta saama aasta-kaks kutsekoolitust, mis päädiks kindla kutseoskuse tunnistusega, mida tööandja üsaldada saab.

Need on ainult üksikud ettepanekud, kuidas noorte tööpuuduse probleemi lahendada. Lisaks haridusvaldkonnale, on teemal selge puutumus nii sotsiaal-, majandus- kui ka regionaalpoliitikaga. Üks on selge: Eesti ühiskond vajab süsteemset ja proaktiivset lähenemist oma tuleviku-põlvkondade kaasatuse, harituse ja tööhoive küsimustesse. ●

Noorte tööpuuduse varjatud tagajärjed

Noored on Eestist lahkunud ja otsivad ise probleemidele lahendusi. Seda eelkõige lähivälismaalt nagu Soome, aga ka tunduvalt kaugemalt nagu Austraalia. Mida omakorda selline väljaränne tähendab ei ole keeruline ette näha. Arvestades meie demograafilist situatsiooni, eakate inimeste arvu suurt kasvu ja maksumaksjate vähesust, muutub varsti heaoluiriigi poole püüdlemine Eestis raskeks.

Statistikaameti andmetel vähenes üldine tööhoive 2008. ja 2010. aasta vahel 85,6 tuhande võrra, nii et 2010. aastal oli töötavate inimeste arv viimase kahe aastakümne madalaim, 570,9 tuhat.

Noorte tööpuuduse teiseks ohtlikuks tagajärjeks on nende kõrvalajäämine ning heitumine. Täna on meetmed selle vältimiseks vaid projektipõhised ning kahjuks puudub ka riiklikul tasemel selge nägemus, kuidas selle probleemiga süsteemset tegeleda. Eestis, kus iga inimene on kulla hinnaga, ei tohi me inimvarasse suhtuda hoolimatult. Vaid kompleksne lähenemine, arvestades muutunud majanduse olukorda, muutusi haridussüsteemis ning tööhoive struktuuris, saab tagada selle, et riiklikult lahendada ohtlik noorte tööpuudus. Ennetamine on alati odavam, kui tegelemine tagajärgedega. ●

Aktiivsed noored püüavad ise lahendusid leida

Kalvi Kõva

Riigikogu liige

2009. aastal löid Rõuge noored internetilehe Võrumaa Noorte Tööbör. Seal saavad noored ise oma töösoove üles panna ja samuti ettevõtjad, asutused, eraisikud töötajate otsingu teateid. Eelkõige on tegu hooajalise lehega, pakkudes tööd peamiselt suvehooajaks. Paljud noored on leidnud igasuguse töökohta just läbi selle lehe ja tänu esmasole positiivsele kontaktile tööpakkujaga ei vajatagi edaspidises koostöös enam lehe tuge. Tööandjad kutsuvad noori tööle juba otsekontaktide abil.

Oma osa noorte töökasvatusel on muidugi ka Õpilasmaleval, mida aga Rõuges teadlikult ei korraldata. Rakendatakse pigem selliseid tegevusi, mis annavad noorele töötõstmisel just kõige olulisemaid kogemusi nagu otse-suhtlus tööandjaga, kokkulepete sõlmimine, vastutuse võtmine, enda tuguvuste ja oskuste tundmine ning nende esitlemine ka tööandjale.

Noorte töötuse kõrge määra taga on ühe olulise põhjusena madal haridustase ja kvalifikatsioon. Seda olulist faktorit, mis mõjutab meie tööturul toimuvat, saab leevendada eelkõige võimalikult mitmekesiste haridusvõimalustega hajusalt üle kogu Eesti. Ühe maanoore õppima asumine Tallinna kutse- või kõrgkoolidesse on suur majanduslik väljakutse perele ja võib mõjutada väga otsustavalt kogu noore eluteed tervikuna ja seeläbi terve Eesti näitajaid tööhoive valdkonnas. Kodulähedane õpe ja kõrghariduse kättesaadavus üle Eesti on väga oluline.

Kodulähedane õpe ja kõrghariduse kättesaadavus üle Eesti on väga oluline.

Oluline on ka see, et me toetaksime tegevusi, mis tooksid esile meie loomuliku elukeskkonna võimalused - näiteks maaelu väärtustamine, põllumajanduses toimuv noortele huvipakkuvast võttes, endisagsete töövõtete väärtustamine ja rakendamine innovatiivsel moel.

Majanduskriisi ajal on enim tööd kaotav sihtgrupp just noored. Nendel hetkedel on oluline, et keskkond ja võrgustik noore ümber toetab teda. Noort tuleb ühiskonnas väärtustada, mitte probleemide tekkimisel ühiskonna keskmest välja heita. Kriisi hetkel peakski noorele appi tulema tema toetav võrgustik - noorsootõotaja, sotsiaaltöötaja jt. ●

Loe noorte tööpuuduse teemal ka lk 6

Uus jahiseadus on tasakaalust väljas

Veebruaris jõudis parlamenti neli aastat ettevalmistatud jahiseaduse eelnõu, mis siiski kõiki osapooli ei rahulda ning vajab edasist arutelu.

Riigikogu keskkonnamisjoni aseesimehe Karel Rüütli sõnul tuleb uut jahiseadust menetledes lähtuda meie metsades elavate ulukite rikkaliku ja tugeva populatsiooni säilitamise vajadusest.

Uue jahiseaduse suurimaks probleemiks peab Rüütli ulukikahjustuste peatükki. "Keskkonnaministeerium on loonud ebaõiglase konstruktsiooni, mis paneb kogu vastutuse ulukite põhjustatud kahjustuste kompenseerimisel jahimeeste õlgadele," toob ta murekoha välja.

Riik peab rohkem vastutama

Eesti territooriumist on kaitse all tervelt 18 protsenti ja loomad õpivad kiiresti kaitsealal puhkama ning põlukuultuuridel ja majandusmetsades söömas käima. Selle eest ei saa jahimehed täit vastutust kanda ning Rüütli soovibab mõistliku alternatiivina kaaluda uluk-sõraliste tekitatud kahjude hüvitamise reservi loomist.

"Kestliku jahinduse nurgakiviks on põhimõte, et see toimib edukalt kolmnurgas jahimees, maaomanik ja riik," rõhutab Rüütli. Seni toimunud läbirääkimiste üheks edusammuks peab ta seda, et täna pole ühtegi vastutustundlikku jahimeest ega jahindusorganisatsiooni, kes ütleks, et jahinduses ei peaks arvestama maaomanikega.

Kestliku jahinduse nurgakiviks on põhimõte, et see toimib edukalt kolmnurgas jahimees, maaomanik ja riik.

"Tunnustamist väärrib ka kokkulepe, et jahindusnõukogudes on kolm osapoolt, kuigi riigi osalus ja vastutus võiks neis suurem olla," lisab ta.

Reformierakonna juhtimisel valminud eelnõu järgi ei seisne konflikt tulevikus mitte jahimeeste ja maaomanike, vaid hoopis väiketalupidajate ja suurmaaomanike vahel.

FOTO: HANNES SAAG, WWW.KESKKOND.EU

Hunt on üks meie metsades elavatest suurkiskjatest, kelle arvukust peavad jahimehed kontrolli all hoidma.

hel. Taluniku, kellel on 10-100 hektarit, teatud juhtudel ka 200-300 hektarit maad, huvid kipuvad vastuollu minema suurmaaomaniku omadega, kellel on maid tuhandeid hektareid.

"Kuigi eelnõu peaks soosima kõiki maaomanike kaasaraakimist, annab see tegelikkuses suurele õiguse sõita teistest osapooltest üle," toob Rüütli näite, et juhul kui olemasolevale jahipiirkonnale hakatakse otsi-

ma uut kasutajat või maaomanikut soovivad tegutseva jahirentniku välja vahetada, saab otsustamisel aluseks maaomandi suurus.

Puudub ühtne jahinduspoliitika

Praegu on Eesti metsades väike- ja suurkiskjate arv piisav ning kohata võib nii Euroopas haruldast hunti, ilvest ja karu kui ka arvukalt sõralisi. Euroopa Liidu jahinduseksperdid on korduvalt toonud Eesti hästi korraldatud jahindust teistele liikmesriikidele eeskujuks.

"Demagoogid väidavad, et Eesti jahindus on iganenud sotsialistlik pärand ning meil tuleb liikuda Euroopaale lähemale," sõnab Rüütli. Ta lisab, et tegelikult ei ole sellist asja nagu Euroopa ühine jahinduspoliitika olemas, liikmesriigid on oma jahindusregulatsiooni lahendanud väga erinevalt.

Ühendkuningriikides ja Iirimaaal sõltub jahindus tõepoolest üksnes maaomanikust, olles juba aastasadu olnud vaid rikka eliidi ajaviide. Samas korraldab ja reguleerib Šveitsis ning mitmes teises riigis jahindust riik, mistõttu pole jahipidamine seal ka elitaarne tegevus. "On ju absurdne süüdistada Šveitsi jahindust nõukogudeaegses pärandis," imestab Rüütli.

Eesti on võtnud Euroopa Liidu ees kohustuse hoida suurkiskjate arvukus kindlates piirides. Hundi asurkonna suuruseks on meil 15-30 pesakonda ehk 150-250 looma, ilvestid on 600-780 ja karusid umbes 600 isendit. Kõik need kiskjad vajavad elusüsimiseks sõralisi, oma toidubaasi.

Rüütli muretseb, et kui jätta kahjustused vaid jahimeeste kanda, võivad nad kahjude kinnimaksmise hirmus asuda siin-seal liigselt sõralisi kütima. Selle tagajärjeks on aga nälgiste suurkiskjate rünnakud kariloomadele. Siis ei pruugi erandlikuks jääda juhtumid, kus hunt murrab taluüel ketis oleva koera. ●

Sotsiaaldemokraat

Balti põllumehed ühendasid jõud

Veebruari alguses toimunud Euroopa Ülemkogul oli laual ka Eesti põllumajandus- ja maaelutoetuste suuruse üle otsustamine. Arutades Euroopa Liidu eelarvet aastateks 2014-2020 suurendas ülemkogu Balti põllumeestele mõeldud toetussummat 178 miljoni euro võrra.

"Kuigi Balti riigid on jätkuvalt põllumajandusetoetuste saajate nimekirja lõpuosas, võrdsustasid konkurentsitingimused pisutki. Meie regiooni põllumehed saavutasid 2020. aastaks 75 protsendi taseme ELi keskmisest," ütles

Jaan Sõrra, kes on Eesti Põllumeeste Keskkliidu asepresident ja Tartumaa Põllumeeste Liidu esimees.

Sõrra sõnul võib nüüd juba rääkida ka ELi aluspõhimõttest, solidaar-

susest, sest veel viimasel ülemkogul õhtul sai Eesti juurde 50 miljonit eurot, mis tuli nn vanade liikmesriikide taskust. On ju põllumajandusetoetuste võrdsustamine terve

põllumajandus- ja toidusektori ühine huvi.

Sõrra rõhutab, et nende summade väljaviitlemises oli kindlasti suur osa ka Balti põllumeeste ühisaktsioonidel ja eurosaadik Ivari Padari heal lobitööl. Eesti Põllumeeste Keskkliidu ja Põllumajandus-Kaubanduskajaga koostöös korraldatud aktsioonid said tähelepanu ja andsid kindlasti olulise panuse lõppotsusesse.

"Meie regioonile erisuse kehtestamiseni viis koostöö kolme Balti riigi vahel ning tihedat suhtlust valitsustega," sõnas Sõrra, kes osales ideede genereerimises, suhtles meedia ja poliitikute-ga ning Läti ja Leedu kolleegidega. ●

Sotsiaaldemokraat

Sotsid, pruunseelikud ja Tõnisson

20. sajandi algus oli terves Euroopas ja nii ka Vene impeeriumi koosseisu kuulunud Eestis vasakpoolsete ideede võidukäik. Üks toonaseid aktiivsemaid noori sotsiaaldemokraate oli Alma Ostra, kes õppis aastatel 1901–1905 Tartu Puškini-nimelises Tütarlastegümnaasiumis. Ta tegutses samal ajal salajases radikaal-rahvuslikus ringis ja toimetas käsikirjalist väljaannet Koit. Aastatel 1903–1905 kuulus ta Vene sotsiaaldemokraatliku partei aktiivi Tartus, Riias ja Tallinnas. Ta käis Venemaa sotsiaaldemokraatliku partei Tartu osakonna kõneõhtutel.

Tütarlastegümnaasiumi õpilaste läbikäimine vene sotsialistidega tekitas konservatiivseid vaateid esindava Postimehe ajakirjanikes kahtlusi nende moraalihes suhtes. Tootna 36aastane Postimehe peatoimetaja Jaan Tõnisson avaldas artiklite seeria Vaba armastus. Ta

FOTO: EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

Alma Ostra

süüdistas 19-20aastasi Tartu Puškini gümnaasiumi õpilasi alusetult metsik-ahielusse astumises võõraste ollustega, sellele järgnenud enneaegses kohmetuses ja nii mõneski kunstlikus sündmuses. Selles kõiges olevat omakorda süüdi naisterahva vabastamise ja vaba-armastuse vool.

Puškini gümnaasium oli siis Eesti ainus poistegümnaasiumidega võrdsustatud ilmaliku õppekavaga tütarlaste kõrgem kool, mille vormiriitusse kuulus pruun seelik. Vabaarmastus oli aga uusim moesi, mida seostati eelkõige sotsialistliku ilmvaatega ning võõraste olluste vene üliõpilastega, kelle kihutuskoosolekutel eesti tüdrukud osalesid. Tõnissoni eesmärk oli Eesti naisi revolutsioonilisest tegevusest eemale peletada.

Tõnissoni rünnakule vastas Tartus ilmunud sotsialistlik leht Ühised tüdrukute kaitse alla võtmisega.

Revolutsioonisel 1905. aastal visati Alma Ostra poliitilise tegevuse pärast koolist siiski välja. Mõni aeg hiljem saadeti ka Siberisse asumisele, kuid tal õnnestus sealt põgeneda.

Tartu koolitüdrukute julge võitlus oma õiguste eest oli aga pannud jää sulama ja õige pea anti naistele õigus asuda õppima Tartu ülikooli. Tosinkond aastat hiljem said Eesti naised esimeste seas maailmas valimisõiguse.

Alma Ostra-Oinas oli aga sotsiaaldemokraatide esindajana Asutava Kogu ja I, II, III ja IV Riigikogu koosseisu saadik. ●

Jaak Juske

Toimetus vabandab Jaak Juske ees, kelle nimi eelmise lehe ajalooruugri lõpust kaotsi oli läinud.

Tartu

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni **Tartu** piirkonna tegemised ja plaanid. Järgmisel leheküljel olev intervjuu tutvustab ühte naist, kelle ellu mahub nii rahvatantsu kui teadust.

Kes suudaks defineerida Tartu Vaimu?

Sotsiaaldemokraat uuris viiendat aastat Tartu piirkonda juhtivalt Heljo Pikhofilt, kuidas tartlastel sүgisesteks valimisteks valmistuvad.

Mis viimaste aastate jooksul piirkonnaelus muutunud on? Liikmeskond on pea kahekordistunud. Kindlasti oleme end tartlastele nähtavamaks-kuuldavamaks teinud: linnarahvale suunatud tähturitest võiks nimetada rahvusvahelist seminari „Laps lähisuhte vägivalla tunnustajana“, õhtuülikooli teemal „Elektrilöök tarbija rahakotis“.

Tartu piirkond

Liikmeid: 530

Sotsid Tallinna omavalitsuses:

Tõnu Ints, Toomas Jürgenstein, Piret Uluots, Jarno Laur, Ülo Veldre, Marju Lauristin, Peep Peterson, Arno Arukask

Komisjonide töös osalevad lisaks:

Kadri Leetmaa, Kaido Kriisa, Pille-Riin Raudsepp, Tanel Käämbre, Heljo Pikhof, Maire Koppel.

Esindus Riigikogus:

Heljo Pikhof

Tavaks on saanud õpetajate päeva, eakate päeva jm tähtpäevade tähistamine koos sihtgruppidega. lastekaitsepäeva meeleolukad tänavakatsioonid, linna lasteadeade kringliga kostitamine 8. märtsil. Rääkimata aina tihenevast koostööst omaenda sõsarorganisatsioonidega. Töös on hoogu.

Millised on sinu eesmärgid piirkonna esimehena?

Kasvatada, harida ja aktiveerida liikmeskonda, et igaüks mõistaks vastavalt talle jagatud talentidele pannaustada erakonna tõhhe. Teisalt ta

Tõnu Ints
Tartu Linnavolikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni esimees

Tartus on väga pikalt olnud võimul Reformierakond. Sotsiaaldemokraadid on olnud konstruktiivses opositsioonis põhimõttel, kus tegu näed laita, seal

FOTO: SDE

Tartu piirkonna kandidaadid koos Sven Mikseriga vabariigi aastapäeva tähistamas. Pildil vasakult: Piret Uluots, Janar Tiitroja, Ene Linn, Marika Saar, Arno Arukask, Juri Desjatnikov, Tõnu Ints, Kadri Leetmaa, Rait Mänd, Marju Lauristin, Sven Mikser, Heljo Pikhof, Kajar Lember, Merle Pahk, Toomas Jürgenstein, Sirje Kaur, Marika Ilisson, Raimo Sule, Pille-Riin Raudsepp.

hame pöörata palge veelgi rohkem linnarahva poole. Senistele sihtgruppidele lisaks tuleb hoogustada suhtlemist tolle ringkonnaga, kes pole siiani saanud oma muredest-mõtetest valjusti pasundada.

Kuidas toimub SDE piirkonna töö ja kuidas saab selles kaasa lüüa?

Juhatuse juurde on loodud viis teematoimikonda: Õppiv Tartu, Toetav Tartu jt. Suupärased nimetused ütlevad ette ala, mis on inimesele südamelehedasem ja/või milles tunneb ta end pädevana. Sagedastest avalikest aruteludest tõstaksin esile Tartu linnaplaneeringu seminare, kus sotsid on agaralt omi mõtteid avaldanud. Märtsi alul arutleme noorte tööpuuduse üle.

Meil on toimekas Tartu sotsiaaldemokraatide rühm Facebookis, kaasa mõtlema on oodatud iga huviline; uuenenud koduleheküljelt võib leida ürituste jooksvat infot ja liidrite artikleid-seisukohavõtte.

Mullusõiguse küsitlus piirkonna liikmete seas andis rõõmustavalt konstruktiivse tagasiside, mil moel tööd veelgi tõhustada. Septembrist on ametis piirkonna koordinaator Marika Saar, tolle hakkaja inimese poole võib iga küsimuse-ettepaneku pöörduda.

Millised on Tartu sotside eesmärgid kohalikel valimistel?

20 linnavoliniku kohta ja sotsist linnapea – miks mitte? Madalaid

sihte ei maksa seadagi. Et mitte enne õhtut hõisata: loodan siiski siiralt, et pääseme valitsuskoalitsiooni, linnavõimu teostama. Sest Tartu vajab muutusi, suuremat sidusust ja hoolivust. Meil on nüüd olemas küll linna üldine arengukava, kuid rahakasutust planeeritakse sellest lahus. Meil on olemas küll särav linnasüda, kuid inimese eluolu on puhuti tuhmimast tuhmim.

Mis nende eesmärkide saavutamiseks juba toimub?

Valimised on piirkonna jaoks võtmetähtsusega, sestap hakkasime täiel rinnal nendeks valmistuma juba mullu. Programmile i-täpi panekul on palju abi töögruppides sõelale jäänud ideedest. Ühistöö operatiivseks juhtimiseks on paar korda kuus koos käimas kampaania-toimikond.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkondlik üritus?

Traditsiooniline suurüritus on koos ametiühingutega 1. mail peetav töörahvapäeva.

Millised on suurimad mured Tartus ja kuidas kohalikud sotsid nendega toime plaanivad tulla?

Ehkki riik on vähendanud omavalitsuste tulubaasi, peaks just kohalikul tasandil olema inimene A ja O. Ka nappi raha saab jagada mitmeti – oleneb, kas tähtsaks pidada linna fassaadi või linlast. Vajame töötute abistamise omaprogrammi ning

Oleme Tartu Linnavolikogus arvestatav jõud

kaja tartlaste ja ettevõtjate seas, toimub avalik diskussioon kesklinna arengu üle.

Teiseks suureks saavutuseks on ostustav sekkumine koolivõrgu ümberkorraldamisse, kus linnavalitsusel oli kavas lihtsalt osades koolides gümnaasiumi osa kaotamine. Meie tegevuse tulemusel koheldakse kõiki koole võrdselt, rajatakse uued eraldi seisvad gümnaasiumid ning ühtlaselt hea põhiharidus tagatakse kõigis Tartu koolides.

avalikke ja tasuta spordiplatse; lasteaiakohti lisaks ja poolelioleva koolireformi läbikaalutud jätku: vajame kultuuri- ja seltsimaja ja/või noortekeskust.

Pakilisi lahendusi nõuab suur liiklemisega seotud küsimusteriing: teede-tänavate ja sildade remont; kuidas bussi ja autoga äärelinnast, ka lähiasumitest tööle, kooli, lasteadea saab. Emajõe-äärne pargiala tuleks kujundada laste- ja eakate-sõbrallikuks ning ka jalgrattateid on ülikoolilinnale juurde vaja. Ja muidugi peab Lõuna-Eesti tõmbekeskusel olema korralik rongi- ja lennuühendus muu ilmagaga. Mida neist ja teistestki asjust esmatahtsaks pidada? Selleks kulub avatus ära, ning hulka sisulist arutelu ja koostööd ülikoolide, ettevõtete, kodanikeühendustega. Mingi osa eelarvest võiks jääda koguni linnakodanike endi otsustada – nii oleks Heade Mõtete linn osalusdemokraatia ilusaks eeskujuks.

Millised on suurimad sotside eestvedamisel läbiviidud algatused Tartus?

Kindlasti kesklinna planeeringu algatused. Lisaks on erakonnakaaslane Kadri Leetmaa linnaplaneeri- ja, kes teraselt hoomab linna arengu vajadusi.

Kuna olen ise aastaid eksperdina osalenud lasteadeadnike ja kooliõpetajate palgaläbiraakimistes, tean öelda, et tänavune palgatõus oli meie volinike ja haridustöötajate liidu tihke töö tulemus. ●

Kadri Leetmaa: Usaldan olukordi, inimesi ja maailma

Sotsiaaldemokraadi küsimustele vastas teadlane Kadri Leetmaa, kes leiab, et Tartus on ühendatud maaline eluviis ja rahvusvaheline haare.

Igapäevaselt töötab Kadri Tartu Ülikooli geograafia osakonnas teadurina, uurides inimeste rännet ja linnade sotsiaalgeograafiat. Lisaks teadustööle õpetab ta ka Tartu Ülikoolis sirguvaid geograafe.

Teadustööd meeldib Kadriale teha siis, kui saab süveneda ja ei ole kiire, sest siis on tavaliselt ka tulemus hea. “Mul on hea meel, et ülikooli jõuab järjest rohkem tudengeid, kellel on silmis huvi ja kes teavad, milleks nad siia tulid,” rõõmustab Kadri.

Juhuslikult avastatud eriala

Lapsena oli Kadri kõikides asjades ühtviisi tubli. “Olin selline, nagu ma ei tahaks, et minu enda lapsend oleks. Kõik olid mul viied ja tundsin võrdselt huvi kõige vastu, samas ei olnud mitte millegi vastu tõelist tõmmet,” kirjeldab naine, kelle elu sai sihi keskkooli lõpus geograafidega matkale sattudes.

“Siis tegini kannapöörde, mõtlesin, et oleks ju tore, kui reisides teaks täpselt, mismoodi üks või teine kivi on

oma elurütm, mida võrtsitavad aegajalt pühapäevased rahvaspordiüritused ja laste tantsuõistlused.

“Ma ei ole kunagi olnud väga heade tulemustega sportlane, aga viimase kümne aastaga on minu elus sport oma koha hõivanud,” räägib Kadri ja lisab, et tunneb end halvasti, kui regulaarselt ei liiguta.

Talle meeldivad vastupidavusalad ja need alad, mida saab harrastada looduses, ta on suuteline panema väga kiire tööasja kõrvale, et veeta tund-paar suusarajal või rattaga metsas. Sõpradega koos on Kadri juba kolm hooaega kaasa teinud Xdream-sarja orienteerumisvõistlustel. Viimasel Tartu maratonil osales ta poolmaratonil, sest tundis, et täismaratoniks ei olnud piisavalt trenni tehtud. Tema nädalavakasse on hiilunud ka rahvatantsutrennid.

Armastab loodust ja avarust

Haanjamaal üles kasvanud Kadriale meeldib loodus, tal on hea olla seal, kus on rohkem avarust ja vabadust kui linnatänaval – loodus on hea koht, kus oma mõtteid korrastada.

“Ma võin looduses sportida, matkata, lihtsalt hulkuda, marjul-seenel käia – see kõik ongi hobi,” kirjeldab Kadri. Ta lisab, et talle meeldib veidi kõveram

Tartu edu võtmeküsimus on ühendused – maantee, bussid, rongid, lennuliiklus, nende transpordiliikide korralikult läbi mõeldud sidumine.

tekkinud ja tegelikult avastasin üsna kohe geograafiast selle ühiskonnateadusliku poole,” meenutab Kadri.

Kadri usub, et väga paljudes asjades on teda inspireerinud vanemad. “Viie lapse emana ja 14 lapselapse vanaemana on minu ema musternäide sellest, et tegelikult saab alati hakkama ja virisemise asemel tuleb lihtsalt olukordi otsast lahendada hakata,” ütleb Kadri ja lisab, et tema isa on näide inimesest, kellel on väga lahtine käsi teiste aitamiseks.

Elus inspireerivad teda inimesed, kes teevad julgeid oma väärtustel põhinevaid otsuseid, näiteks loobuvad edukultusest ja parimast võimalikust jätkevad ka äärmiselt kätkest, et teha seda, mis on hea inimesele. Kadri leiab, et tema isa on näide inimesest, kellel on väga lahtine käsi teiste aitamiseks.

Oma koha on hõivanud sport

“Oma tavalisel pühapäeva hommikul lähen ma kirikusse. Mulle meeldib traditsiooniline nädalarütm, kus nädala sees tehakse tööd, laupäeva õhtul käiakse saunas ja ollakse pere päral, pühapäeval on aeg mõtisklemiseks ja vaimu kosutamiseks,” kirjeldab Kadri

maastik. Oma teiseks lemmikmaastikuks nimetab ta talvise raba, sest see on koht, kus kiire elu korraaks seisma jääb.

Mitmetes erinevates kohtades elanud Kadri kodu asub praegu Tartus. Tema sõnul on see Eesti oludes paratamatu, sest lapsi kasvatada on maal suurematest linnadest eemal järjest raskem.

“Nemad on kord juba alustanud oma kooliteed linnas, ei saa neid enam viia kohta, kust ei pääse trenni, tantsima, kinno,” toob Kadri näite ja lisab, et tema süda on siiski kodukandis Haanjamaal. Talle meeldib, et elu pole seal nii tormav, on alles veel mõned väärtused, millest kihutamise käigus võib mööda porutada.

Naljaga pooleks võib öelda, et Tartus meeldibki Kadriale see, et Võrumaa on lähedal. “Tartu on ainus võimalus teha seda tööd, mida oskan ja mida praegu teen ning elada heas elukeskkonnas. Tartus saab hästi liikuda, vahe- maad on sellised, et jõuab kiiresti ühest kohast teise, saab liikuda rattaga ja jalgsi,” jätkub Kadri haid sõnu kodulinna kohta. Supilinasena on tal käiakse saunas ja ollakse pere päral, pühapäeval on aeg mõtisklemiseks ja vaimu kosutamiseks,” kirjeldab Kadri

FOTO: SDE

Kadri Leetmaa ammutab inspiratsiooni inimestest, kes teevad oma väärtustel põhinevaid julgeid otsuseid.

Nimi	Kadri Leetmaa
Haridus	doktorikraad inimgeograafia erialal (kaitstud Tartu Ülikoolis 2008)
Töö	inimgeograafia teadur
Hobid	tervisesport, vastupidavusalad, rahvatants, võõrastes linnades hulkumine, looduses matkamine, mittemidagitegemine.
Lemmik luuletus	Ly Seppel “Eelkevadises metsas”

“Head ühiskonda tuleb ise ehitada, alustades enda lähedalt,” sõnab Kadri ja lisab, et on väga palju asju, mida ta Eesti elus ei muudaks.

“Olen elanud neli aastat Luksemburgis, tulin Eestisse tagasi teadlikult, nende asjade pärast, mis mulle siin meeldivad,” selgitab naine. Ta lisab, et kui Eestimaalt kaua ära olla, siis tundub, et inimesed on pahurad, ei suhtle, on kinnised, hoiavad omaette. “Tegelikult on see lihtsalt eestlasele omane, et ta ei ründa oma aktiivse suhtlemisega. Olen “naeratavates” ühiskondades kohanud suhtlemise pealiskaudsust ja teismoodi üksijäämist. Igal pool omad tavad, pole tarvis-

ki neid muuta,” ei näe Kadri põhjust nuriseda.

“Olen väga rahul, et astusin aastaid tagasi erakonda. See aeg on andnud hea võimaluse tegelda selle valdkonnaga, millega haakub ka mu igapäevane töö,” toob Kadri välja erakonnaga liitumise plussid. Samas on murekoht, et paljud väga head spetsialistid ja juhid kardavad end poliitiliselt määratleda.

Ta loodab, et tasapisi hakkab suhtumine ühiskondlikku aktiivsusesse muutuma: “See on ju tegelikult vastutuse võt-

mine. Nii jõuaks rohkem asjatundlike inimeste mõtteid poliitilisele areenile.”

Kadri arvates on Eesti ühiskond tervikuna praegu palju sotsiaaldemokraatlikum, kui oli kümme aastat tagasi. Näiteks Tartu Linnavolikogu arengu- ja planeeringu komisjonis on mul hea meel kuulata teiste erakondade komisjoniliikmete suust seda juttu, kuhu suunas ma arvan, et olen suutnud komisjoni mõtlemist suunata. ●

Sotsiaaldemokraat

Naised - edasiviiv jõud!

Naiskogu Kadri 20 - eestvedajaid ja külalisi: Svetlana Tšumakova, Helmi Urbalu, Ljubov Poljakova, Heljo Pikhof, Ülle Schmidt, Kaja Must, Marju Lauristin, Larissa Omejanenko, Reet Laja, Maie Lind, Helju Hõbe, Ene Linn ja Eve Kislov.

Reet Laja
Naiskogu Kadri president

Naised on edasiviiv jõud, seda usuvad nii kõik Naiskogu Kadri liikmed kui ka meie 20. aastapäeva konverentsist osavõtjad.

Rohkem kui 130 tegusat naist kogunes 26. jaanuaril Tallinnasse juubelikonverentsile. Osavõtjate hulgas oli lisaks üle Eesti kokkutulnutele külalisi kuult maalt, osalesid ka kõik senised naiskogu presidendid. Hea meel oli erakonna meeste panuse üle konverentsi heasse käekäiku.

Kadride presidendina võtsin sissejuhatuseks kokku naiskogu 20 aasta tegevuse. Täna on Naiskogu Kadri üle 720 liikme 16 piirkonnas. Peamised eesmärgid on jäänud samaks: julgustada ja innustada naisi osalema poliitikas, arendada naiste ühisteguvust nii maal kui linnas, aidata kaasa naiste teadmiste täiendamisele ühiskonnast, võrdõiguslikkuse ja poliitika küsimustest, teha poliitikat, aidata kaasa Sotsiaaldemokraatliku Erakonna väärtuste ja programmi eesmärkide saavutamisele, muuta poliitika igale inimesele arusaadavaks.

Valimistest valimisteni

Poliitiliste vaadete naisorganisatsiooni jooksev tegevus on kulgenud nagu erakondadelgi valimistest valimisteni. Vahepeal aktsioone, kampaaniaid, seaduseelnõude ja seadustesse muudatusettepanekute tehes. Elukvaliteedi parandamine sh soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise abil kõik

Pikaajalised koostööpartnerid: Sonja Lokar, Ida- ja Keskeuroopa sotsiaaldemokraatlike naiste võrgustiku juht, Reet Laja, Naiskogu Kadri president ja Jurate Puidiene, Leedu Sotsiaaldemokraatlike Naiste Ühenduse juhataja liige.

gis eluvaldkondades. Koostööd teema- de esiletoomise osas ja lahenduste otsimisel tehakse nii erakonna kui sotsiorganisatsioonidega.

Oma üritustel olemine võimalikult palju kasutanud ära meie naiste kogemusi tööst Riigikogus, volikogudes, valla- ja linnavalitsustes. Olemine õppinud korraldama aktsioone.

Kogu 20 aastale tagasi vaadates saame me aru kui palju on tehtud vabatahtlikku tööd sotsiaaldemokraatlike aadete ja kodanikuühiskonna arenguks Eestis.

Oluline koostöö

Külalised teiste maade sotsiaaldemokraatlikest naisorganisatsioonidest kuulasid kokkuvõtet naiskogu tegevusest suure huviga, et võrrelda liikumise oma maades ja Euroopas.

Väga tähtsaks peamegi nii riigisest kui ka rahvusvahelist koostööd erinevate organisatsioonidega.

Olulisi sõnu meid konverentsikülalistele töid Euroopa parlamendi liige ja PES Naiste president Zita Gurmaj, SDE esimees Sven Mikser, Ida- ja Keskeuroopa Naiste võrgustiku tegevjuht Sonja Lokar Sloveeniast.

Zita Gurmaj keskendus Euroopa Sotsiaaldemokraatlike Naiste seisukohtadele suurema osaluse saavutamiseks nii börsiettevõtete nõukogudes kui ka poliitikas. Väga olulise teema on tuleb esile noorte tööpuuduse vähendamine kogu Euroopas.

Sven Mikser oma kõnes oli valmis isegi erakonnas kõigile valitavatele positsioonidel toetama. Ka SDE soolise võrdõiguslikkuse uurimusest lähtudes on erakond soolise tasakaalu vajadust tunnistanud.

Sonja Lokar Sloveeniast läks aga tagasi 90ndate algusesse ning meenutas, kuidas postsotsialistlike maade sotsiaaldemokraatlike naiste ühendused oma tegevust alustasid ning kuidas nad täna koostööd teevad.

Sonja soovis, et kõigi Euroopa maade sotsiaaldemokraatlike parteide juhid oleksid demokraatlikult naisi toetava maailmavaatega nagu Eestis on Sven Mikser.

Tervitused naiskogule andsid edasi ka Soome, Leedu, Valgevene ja Vene naised- meie koostööpartnerid.

Hille Hanso tegi sissejuhatava ettekande järgnevatele paneeldiskussioonidele SDE soolise võrdõiguslikkuse

Noorte tööpuuduse leevendamiseks tuleks tõsta koolikohustust

Väärtuste üle arutledes peavad noored oluliseks ka tööd, mida teha meeldib.

Maris Sild
NS peasekretär

Eestis on 40 000 NEET noort. Need on noored, kes ei tööta ega õpi. Eurofondi arvutused näitavad, et iga-aastased kulutused NEET noortele Eestis on 1,5 protsenti SKPst. Neid noori on nimetatud Euroopas ka kadunud põlvkonnaks. Negatiivne esimene kogemus viis tööpoolset hakanud pragu-nema. Liia Hänni kutsus kõiki naisi ja mehi toetama Rahvakoja soolise võrdõiguslikkuse ja poliitikasse kaasatuse ettepanekuid. Sellest ülevaatest said innustust nii naiskogu naised kui ka Sonja Lokar, kes lubas Rahvakogu idee najal ka Sloveenia rahvast üles kutsuda oma maal sarnast protsessi läbi viima. ●

Tegeletakse tagajärgedega

25. jaanuaril toimus Tallinnas Friedrich Eberti Fondi, Naiskogu Kadri ja Noorte Sotsiaaldemokraatide ühine

noorte tööpuuduse ümarlaud, kus tutvustati ka Marge Undi koostatud noorte tööpuuduse raportit.

Eestis puuduvad siiani pikajaajalised meetmed noorte tööpuudusega võitlemiseks. Tegeletakse peamiselt tagajärgedega, mitte ennetustööga.

Haridustase loeb

2012. detsembris oli Euroopas 5,7 miljonit töötut noort. Noorsotsid esitasid oma Euroopa katusorganisatsioonile ECOSY kongressile resolutsiooni, kus kutsutakse üles noorte tööpuuduse leevendamiseks töötma koolikohustust kõikides Euroopa riikides. Koolikohustust tuleks pikendada kas gümnaasiumi lähimiseni või kutseoskuste omandamiseni.

Tanapäeval ei piisa tööturul edukas olemiseks enam üheksa klassi läbimisest. Noorte tööpuuduse raportist järeldub, et majanduslanguse aastatel oli tööhoive suurim magistrikraadiga noortel, tööpuudus oli suurim madala haridustaseme ning vähestes oskustega noorte seas. Seega on kõige haavatavam grupp tööturul just kuni põhiharidusega noored.

Kool on lasteaiast soodsam

Teise olulise meetmena tasuks kaaluda kohustusliku lasteaia-aasta või eelkooli seadustamist. Nimelt saab hariduslik kihistumine tihti alguse just kooli esimestel aastatel.

Viimasel ajal on suurenenud ka trend, et vanemad panevad oma lapse aasta varem kooli, kuigi laps ei ole veel kooliküps. Selle taustaks on enamasti majanduslikud põhjused. Lasteaia tuleb tasuda lisaks kohatasule ka söögi eest, kuid koolis neid välja-minekuid lapsevanemale ei ole. Seega tuleb lasteaia-aasta kohustuslikuks muutmise kindlasti silmas pidades, et see kõikidele peredele ka kättesaadav oleks.

Noorte tööpuuduse leevendamiseks lahenduste pakkumine on noorsotside selle aasta üheks olulisemaks fookuseks. Lisaks Eestile saab noorte tööpuudus ka Euroopa noorsotside üheks peamiseks teemaks 2014. aastal europarlamenti valimiste vastu minnes. ●

Marianne Mikko
Riigikogu liige

Tuimavõitu välispoliika-arutelu järeelmõtteid

Vahetult enne Vabariigi aastapäeva peeti Riigikogus maha iga-aastane välispoliitika arutelu.

Tuleb tunnista, et vaatamata teema olulisusele oli seekordne välispoliitika-teemaline mõttevahetus tavatult loid ja säratu. Küsimused ministrite ja väliskomisjoni esimehele lõppesid kauget enne nende tarvis eraldatud aja ammendumist. Järgnenud läbirääkimistel ei soovinud sõna keegi peale nelja parlamendifraktsiooni volitatud esindajate.

Puudujäägid välisministri kõnes

Välismininistri kõnes sisaldunud mõtetele on raske midagi ette heita, küll aga võiks olla kriitiline selle suhtes, mida ettekandes ei olnud.

Puudu jäi sisuline kriitiline analüüs Eesti välispoliitilisi eesmärke ja meid ümbritsevat majandus- ja julgeolekukeskkonda mõjutavate pikaajaliste trendide kohta.

Arvestades, et Eesti välisminister on tänaseks ka Euroopa mõistes üsnagi staažikas, ei tohiks taoline analüüs olla just ülejõukäiv.

Üheks ettekande lõpuni arendamata teemaks oli huvidel ja väärtustel põhineva välispoliitika tasakaalupunkti otsimine. Ministri põgus tõdemus, et Eesti jaoks langevad huvid ja väärtused täielikult kokku, ei tungi paraku selle keerulise dilemma tuumani.

Välispoliitika on selleks viisiks, kuidas me seisame oma riigi ja rahva kestmise ja arenemise eest väljaspool oma riigi piire.

Idealistlikud puhtad lahendused, kus "väärtuspõhine Eesti" teeb majanduslikku, poliitilist ja kultuurilist koostööd ainult nende riikidega, kes täiel määral jagavad ja ka rakendavad meie käsitlust "universaalsest" väärtusruumist, meie ebatäiuslikus maailmas kahjuks ei tööta. Ja isegi siis, kui jääme oma ambitsioonides realistlikuks,

peame läänelike väärtuste mõjuala laiendamata soovides endalt küsima mitte üksnes seda, milline positsioon on moraalselt õige, vaid ka seda, milline tegu omab tegelikult suurimat soovitud mõju.

Millised on meie eesmärgid?

Teine teema, mis leidis markeerimist, kuid mitte põhjalikku sisulist käsitlust, oli Eesti soov kandideerida ÜRO Julgeolekunõukogu mitteamalise liikme kohale. See projektipõhise välispoliitika järjekordne vahe-eesmärk on tekitanud vaidlusi Välisministeeriumi ja Vabariigi Presidendi nõuandjate vahel.

Mina ei kahtle, et Julgeolekunõukogu liikmeks olemine võiks avada Eestile uusi diplomaatilisi avenüüsid, küll aga teeb mind ettevaatlikuks asjaolu, et ministeeriumi senine tegevus näib olevat suunatud üksnes valitukku osutumiseks piisava toetuse leidmisele ÜRO liikmete seas.

Üsna tähelepanuta on jäänud tegelik peateema: mis on meie eesmärgid Julgeolekunõukogu liikmena tegutsedes, mil määral juhindume hääletustes omaenda töekspidamistest ja kui-me võrd orienteerume lähimatele liitlastele ning kuidas käitume siis, kui meie Euroopa partnerite positsioonid peaksid mõne strateegilise julgeole-

kuküsimuse osas lahknema Ameerika Ühendriikide omast.

Hägune roll idapartnerite nõustamisel

Kolmas teema, millest minister tähelepanuväärsel moel väga kergelt üle libises, on Euroopa Liidu Idapartnerlus. Meie omaaegsete saatusekaaslaste Ukraina, Georgia ja Moldova ja teiste Eurooliidu idapartnerite nõustamine ja nende ambitsioonide toetamine rahvusvahelisel areenil on olnud Eesti välispoliitika üheks visiitkaardiks. Olemine harjunud väitma, et jagatud ajalooline ko-

Stanislav Tšerepanov sai Paldiski linnapeaks

5. veebruaril valiti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatusse kuuluv Paldiski abilinnapea Stanislav Tšerepanov Paldiski linnapeaks. Enne seda umbusaldas Paldiski linnavolikogu senist linnapead Kaupo Kallast, kes kuulub Keskerakonda.

Värske linnapea lubas, et tema juhtimisega muutub Paldiski inimkesksmaks. "Aastatega on Paldiski kujunenud olukord, kus kohalik võim tegutseb omapäi. Linnajuhid ei tundnud huvi kodanike vastu ning koostöö riigi ja teiste omavalitsustega oli nõrk," rääkis Tšerepanov, kes abilinnapeana viis esimese ajana sisse kodanike vastuvõtu. "See on ju loomulik, et võimu esindajad peaksid pidevalt linlastega kohtuma ja suhtlema," imestas Tšerepanov varasema korralduse üle.

Tšerepanov tunnustas kohalikke ettevõtjaid, kes tema sõnul on aastate jooksul linna paljuski aidanud.

17. jaanuaril valis SDE Paldiski osakond Tšerepanovi ka oma uueks juhiks.

Vadim Belobrovtsjev

Teated

Vestlusõhtu: kas Eestis võiks seadustada topeltkodakondsuse?

Tallinna piirkonna vanemad sotsiaaldemokraadid korraldavad vestlusõhtu, kus esinevad erakonna tipptegijad Andres Anvelt ja Vadim Belobrovtsev. Juttu juhib senior Rein Karemäe.

Kellele: Eelkõige VSD Tallinna piirkonna liikmetele aga oodatud on ka kõik teised

Millal: 14. märtsil 2013.a. algusega kell 17.00.
Saabumine, kohv, tee ja pirukas kell 16.30-17.00.

Kus: TEATRI KOHVIKUS, Tallinnas, aadressil Teatri Välgak 3

Diskussioonis osalemiseks palume sellest eelnevalt teada anda hiljemalt 7. märtsiks:

Kätlin Org katlin.org@sotsdem.ee, tel 566 70 706

Retsept

Marmorjas juustukook naistele

Naistepäevaks üks eriti maitsev šokolaadne juustukook. Naised võivad seda küpsetada üksteisele kuid hakkama saavad selle koo- gi valmistamisega ka mehed!

Üldse meeldib mulle köögis kõige rohkem kooke küpsetada, need õnnestuvad tavaliselt ka kõige paremini. Kooki küpsetama hakates on kõige olulisem valida õige retsept.

See kook on järgi proovitud ja ka töökaaslaste poolt kiidetud.

Põhi:

150 g šokolaadiküpsiseid
1 sl sulatatud võid

Kate:

750 g maitsestatamata toorjuustu
2dl suhkrut
2,5 dl hapukoort
1 sl jahu
2 tl vanillisuhkrut
2 muna
50 g tumedat šokolaadi

Valmistamine:

Põhja valmistamiseks purusta küpsised, sega sulatatud võiga, suru lahtikäivasse ümmargusse koogivormi.

Katte jaoks sega toorjuust ühtlaseks massiks, lisa hapukoor, jahu, vanillisuhkur ja munad.

Võta siit 4 dl segu eraldi kaussi ja sega see sulatatud šokolaadiga.

Võta pool valgest massist ning vala põhjale, siis lisa šokolaadne mass ning ülejäänud valge kate. Sega õrnalt läbi, et tekiks marmor- jas struktuur. Pane ahju ja küpseta 160 kraadi juures üks tund ja 15 minutit. Eriti hea on kook siis, kui lased sellel üleöö külmaks seista.

Head küpsetamist!

Maarika Saar,
Tartu linna
koordinaator

FOTO: ERAKOGU

Sotsid viivad kringlid 717 lasteasutusse

FOTO: SDE

Riigikogu liige Kajar Lember mõõdunud aastal Saaremaal lasteadnikele kringlit viimas.

Juba 11 aastat viivad sotsiaaldemokraadid 8. märtsil naistepäeva puhul kringlid kõikidesse lasteaedadesse ning paljudesse lasteaed-alkoolidesse ja lasteaed-põhikoolidesse üle Eesti. Käesoleval aastal plaanitakse kringel viia 717 lasteasutusse.

Head õpetajad, armsad naised!

Päevast-päeva annate Teie meie lastele võimaluse olla õnnelikud ja tunda end ümbritsetud armastusest. Ainult Teie ise teate, millist pühendumist see nõuab.

Meie usume, et tänu Teie poolt kaasa antud põhiväärtustele, saavad lastest hoolivad, õiglased ja väärikad ühiskonna liimed. Sellepärast usume me ka helgemasse homsesse. Aitäh, et lubate meil uskuda!

Lõpmatult armastust ja ilusat naistepäeva
Sotsiaaldemokraatlik Erakond

SDE SUVEPÄEVADE 2013 EELINFO

SDE suvepäevad toimuvad 6-7. juuli 2013 Ida-Virumaal Puhkekeskuses "Suvi" (Karjamaa küla, Alajõe vald).

Peale suvepäevade ametliku kava lõppu pakume erinevaid ekskursioone Ida-Virumaa põnevatesse paikadesse. Suvepäevadel saab olema kohapeal tervisetelk.

Suvepäevadele registreerimine algab aprillis.

- ➔ Täpsem suvepäevade info ning osavõtutasud edastatakse erakonna listidesse, piirkonnajuhtidele, kodulehele ning ilmuvad erakonna lehes. Suvepäevade kohta saab lisainfot Ida- ja Lääne-Virumaa koordinaatorilt **Reeli Reimannilt** (eesti keeles, reeli.reimann@sotsdem.ee ja 5332 8400) ja **Tiina Kullamält** (vene keeles, tiina.kullama@gmail.com ja 5284370).

SDE Ida-Virumaa piirkond

Suvepäevade kava:

LAUPÄEV, 6. juuli

- 10.00 laagriplats avatakse osalejatele, algab registreerimine
- 11.00 – 12.00 SDE volikogu
- 12.15 – 13.00 suvepäevade avatseremoonia, toimub rivistus ja ühislaulmine
- 13.00 – 14.00 lõunasöök
- 14.00 – 18.00 toimuvad paralleelselt spordivõistlused, poliitilised debadid e gigantide heitlused koondnimetuse all "Diskrimineerimise (mitmesuguse) võlu ja valud", lastehoid kahes vanusegrupis – pisematele ning 12-16. aastastele
- 18.00 – 19.00 jalgpall Eestimaa vs Liivimaa
- 19.00 – 20.00 õhtusöök
- 20.00 – 21.15 piirkondade taidluskavad teemal "Sotsialistlik sürrealism"
- 21.30 – 23.30 ansambel
- Südaööst alates DJ ja disko kuni varaste hommikutundideni

PÜHAPÄEV, 07. juuli

- 09.00 – 10.00 hommikusöök
- 10.00 – 11.00 kainestav hommik Sven Mikseriga, modereerib Jaak Allik
- 10.00 – 12.00 piirkondade käsitöö- ja talulaat
- 11.00 – 12.00 piirkondade vaheline viktoriin
- 12.00 – 12.30 korvpall Riigikogu vs Rahvakogu
- 12.30 – 13.00 üllatus
- 13.00 – 14.00 lõputseremoonia ja autasustamine
- 14.00 – 15.00 lõunasöök